

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๐ - ๑๑/๒๕๕๗

เรื่องพิจารณาที่ ๕๙/๒๕๕๖

เรื่องพิจารณาที่ ๗๖/๒๕๕๖

วันที่ ๑๗ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๗

ระหว่าง { นายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้อง
พรรคไทยพอเพียง ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยพอเพียง

นายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้อง ยื่นคำร้องรวมสองคำร้อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยพอเพียง ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง และมาตรา ๘๒ และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้องที่ถูกยุบไป จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ และมีคำสั่ง

เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้องในขณะกระทำความผิด มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

ผู้ร้องได้มีประกาศรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคผู้ถูกร้องเป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๓ และต่อมา ได้มีประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคไทยพอเพียง ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ โดยมีกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง จำนวน ๑๙ คน และประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรค และข้อบังคับพรรคไทยพอเพียง ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๔ โดยมีกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง จำนวน ๑๘ คน เนื่องจากนายเชอเม ยินดี เลขาธิการพรรค ลาออกจากสมาชิกพรรคและเลขาธิการพรรค

คำร้องที่หนึ่ง (เรื่องพิจารณาที่ ๕๙/๒๕๕๖)

ผู้ถูกร้องได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนตามโครงการและแผนงานจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๑ จำนวน ๙ โครงการ วงเงินจำนวน ๗๖๐,๐๐๐ บาท (เจ็ดแสนหกหมื่นบาทถ้วน) โดยผู้ถูกร้องได้มีหนังสือขอเบิกเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองประจำปี ๒๕๕๕ และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ออเงิน จำนวน ๖๖๔,๐๐๐ บาท (หกแสนหกหมื่นสี่พันบาทถ้วน) ให้แก่ผู้ถูกร้องแล้ว ผู้ถูกร้องได้รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ร้องได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงและเอกสารหลักฐาน ประกอบการรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองประจำปี ๒๕๕๕ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ เพื่อเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ผลการตรวจสอบปรากฏว่า ผู้ถูกร้องได้เบิกจ่ายเงินสนับสนุนประจำปี ๒๕๕๕ รวมจำนวนเงิน ๖๖๔,๐๐๐ บาท (หกแสนหกหมื่นสี่พันบาทถ้วน) โดยได้ดำเนินการตามแผนการดำเนินงานประจำปี ๒๕๕๕ รวม ๘ โครงการ แต่ผู้ถูกร้องได้จัดส่งเอกสารหลักฐาน ประกอบการใช้จ่ายเงินเพียงบางส่วน และยังขาดเอกสารอีกหลายรายการและหลายโครงการ และผู้ถูกร้อง

ได้แนบสำเนาแบบรายงานประจำวันรับแจ้งเอกสารหายจำนวน ๒ ฉบับ แจ้งว่า มีเอกสารต่าง ๆ หายไปรวมจำนวน ๑๔ รายการ แต่ผู้ที่ไม่แจ้งความไม่ใช่หัวหน้าพรรคหรือผู้ที่เป็นกรรมการบริหารพรรคหรือเจ้าหน้าที่พรรคผู้ถูกร้อง และไม่มีหนังสือมอบอำนาจใด ๆ แนบมาด้วย อีกทั้งเอกสารหลักฐานการใช้จ่ายเงินของผู้ถูกร้องไม่เป็นไปตามแผนการดำเนินงานประจำปี ๒๕๕๕ ที่ได้รับอนุมัติ ประกอบกับสำเนาเอกสารหลักฐานการใช้จ่ายเงินดังกล่าวในหลายรายการมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญและวงเงินดังนี้

- (๑) ค่าไปรษณียากร เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท (ห้าพันบาทถ้วน) ไม่มีเอกสารให้ตรวจสอบ
- (๒) ค่าใช้จ่ายในการเช่าอินเทอร์เน็ต เป็นเงิน ๙,๖๐๐ บาท (เก้าพันหกร้อยบาทถ้วน) โดยจ่ายเป็นรายเดือน ๆ ละ ๘๐๐ บาท แต่รายการในใบเสร็จรับเงินเดือนกุมภาพันธ์ เดือนกันยายน และเดือนตุลาคม ๒๕๕๕ ไม่ถึงเดือนละ ๘๐๐ บาท มีใบเสร็จรับเงินเป็นชื่อของบุคคลอื่นแต่มีที่อยู่เป็นที่ตั้งของพรรคผู้ถูกร้อง ส่วนใบเสร็จรับเงินเดือนพฤศจิกายนและเดือนธันวาคม ๒๕๕๕ ไม่มีให้ตรวจสอบ
- (๓) ค่าเช่าสถานที่จัดประชุมใหญ่พรรคผู้ถูกร้อง เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน) โดยมีใบสำคัญการรับเงินของนางสาวชญาณิชฐ์ โกศลวิตร ซึ่งยืนยันว่าไม่เคยทำสัญญาเช่ากับนายจำรัส อินทุมาร หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้อง และลายมือชื่อที่ปรากฏในใบสำคัญรับเงินค่าเช่าก็มีใช้ลายมือชื่อของตน
- (๔) ค่าเช่าสำนักงานใหญ่พรรคผู้ถูกร้อง เป็นเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท (หกหมื่นบาทถ้วน) มีการแก้ไขเอกสารใบสำคัญรับเงิน
- (๕) ค่าใช้จ่ายในการประชุมใหญ่พรรคผู้ถูกร้อง เป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนบาทถ้วน) ไม่มีการลงลายมือชื่อของผู้เข้าร่วมประชุม และใบสำคัญการรับเงินค่าเช่าพาหนะ ค่าเดินทางไม่มีสัญญาว่าจ้างหรือเอกสารที่แสดงว่าผู้รับจ้างเป็นเจ้าของรถหรือได้รับจ้างให้รับส่งผู้เข้าร่วมประชุม
- (๖) ค่าใช้จ่ายในการจัดอบรมสัมมนาของพรรคผู้ถูกร้อง จำนวน ๕ ครั้ง เป็นเงิน ๒๔๒,๐๐๐ บาท (สองแสนสี่หมื่นสองพันบาทถ้วน) พรรคผู้ถูกร้องรายงานการจัดอบรมสัมมนาของพรรคผู้ถูกร้องเพียง ๓ ครั้ง แต่ส่งเอกสารหลักฐานประกอบการจัดอบรมเพียงครั้งเดียว เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๕ และเมื่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้สุ่มตรวจบุคคลที่ลงลายมือชื่อรับเงินค่าพาหนะรวม ๒๐ คน ต่างยืนยันว่าลายมือชื่อในเอกสารดังกล่าวไม่ใช่ลายมือชื่อตนเองและไม่เคยรับเงินจากพรรคผู้ถูกร้องแต่อย่างใด

(๗) ค่าจ้างบุคลากรของพรรคผู้ถูกร้อง จำนวน ๒ คน คือ นางสาวอวยพร ศรีนิยม และ นายวิทวัส ชันจรี เป็นเงิน ๑๙๗,๔๐๐ บาท (หนึ่งแสนเก้าหมื่นเจ็ดพันสี่ร้อยบาทถ้วน) บุคคลทั้งสอง ยืนยันว่าไม่ได้รับเงินค่าจ้างจากพรรคผู้ถูกร้องแต่อย่างใด

(๘) ค่าจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ของพรรคผู้ถูกร้อง เป็นเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท (สี่หมื่นบาทถ้วน) ไม่มีสัญญาจ้าง ใบเสร็จรับเงิน และตัวอย่างเอกสารเผยแพร่ให้ตรวจสอบ

ผู้ร้องเห็นว่าผู้ถูกร้องจัดส่งเอกสารหลักฐานยังไม่ครบถ้วน ทำให้ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าผู้ถูกร้องได้ใช้จ่ายเงินสนับสนุนไปจริง และเป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ และผู้ถูกร้องยังไม่ได้ส่งเอกสารหลักฐานในแผนงานและโครงการเป็นจำนวนมาก ผู้ร้องจึงมีหนังสือที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๒/๙๒๗๖ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๖ แจ้งให้ผู้ถูกร้องจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม และคืนเงินให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ โดยจัดส่งหนังสือทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษ แต่ได้รับหนังสือกลับคืนโดยประทับตราที่เจ้าหน้าที่ของว่า ไม่มารับภายในกำหนด ต่อมาหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องได้โทรศัพท์ประสานกับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ขอให้ส่งหนังสือให้แก่ผู้ถูกร้องทางโทรสาร ซึ่งเจ้าหน้าที่ได้ส่งหนังสือทางโทรสารให้กับหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องแล้วเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๖ และผู้ร้องได้จัดส่งหนังสือที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๒/๑๑๑๓๙ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๖ แจ้งให้พรรคผู้ถูกร้องชี้แจงรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ และจัดส่งเอกสารเพิ่มเติมหรือส่งเงินคืนภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่พรรคผู้ถูกร้องได้รับหนังสือ โดยจัดส่งหนังสือทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษ แต่ได้รับหนังสือกลับคืนโดยประทับตราที่เจ้าหน้าที่ของว่า คืนผู้ฝากต้นทาง ไม่มารับภายในกำหนด ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๖ หัวหน้าพรรค และสมาชิกพรรคผู้ถูกร้องรวม ๓ คน ได้มาที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยมีผู้อำนวยการฝ่ายกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมพบและสนทนากับคณะของพรรคผู้ถูกร้อง ซึ่งหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องไม่ยอมรับทราบรายละเอียด และไม่ยอมลงลายมือชื่อรับเอกสารที่เจ้าหน้าที่จัดเตรียมไว้ให้ จากนั้นผู้ร้องได้มอบหมายให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร ดำเนินการส่งหนังสือแจ้งสิทธิและหน้าที่ของหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้อง ณ บ้านเลขที่ ๑๐๖/๕๕๐ ถนนร่มเกล้า แขวงคลองสองต้นนุ่น เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๖

แต่ปรากฏว่าไม่พบหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้อง และไม่มีบุคคลอื่นใดซึ่งบรรลุนิติภาวะอยู่ในสถานที่นั้น จึงได้วางหนังสือหรือปิดหนังสือไว้ในที่ซึ่งเห็นได้ง่ายโดยมีเจ้าพนักงานตำรวจสถานีตำรวจนครบาลร่มเกล้า กรุงเทพมหานคร ร่วมเป็นพยาน เมื่อครบกำหนดระยะเวลาแล้วผู้ถูกร้องมิได้ชี้แจงหรือส่งเอกสารหลักฐาน การใช้จ่ายเงินตามที่ผู้ร้องให้ดำเนินการแต่อย่างใด

ผู้ร้องพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องมิได้จัดส่งแบบรายงานการใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุน จากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ พร้อมหลักฐานการใช้จ่ายเงิน ภายในระยะเวลาที่ผู้ร้องกำหนดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง อันเป็นเหตุยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๙๓

คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติในการประชุม ครั้งที่ ๘๗/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ เห็นชอบให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้มีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๘๒ และขอให้มีคำสั่งให้ผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องในขณะกระทำความผิด จำนวน ๑๘ คน ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรค และข้อบังคับพรรคไทยพอเพียง ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๔ จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ อีกทั้งปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องมีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำความผิดแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำความผิด จึงขอให้มีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องในขณะกระทำความผิด จำนวน ๑๘ คน ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรค และข้อบังคับพรรคไทยพอเพียง ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๔ มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘

คำร้องที่สอง (เรื่องพิจารณาที่ ๗๖/๒๕๕๖)

ผู้ร้องมีหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๑/ว ๑๒๓ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๖ แจ้งให้หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและแจ้งให้ผู้ร้องทราบภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ โดยจัดส่งหนังสือทางไปรษณีย์ตอบรับ แต่ได้รับหนังสือกลับคืนโดยประทับตราที่เจ้าหน้าที่ของว่า คินผู้ฝากต้นทาง ไม่มารับภายในกำหนด ต่อมาเจ้าหน้าที่ของพรรคผู้ถูกร้องได้มารับหนังสือแจ้งจากผู้ร้องพร้อมเอกสารแนบดังกล่าว เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ แล้ว ปรากฏว่าผู้ร้องไม่ได้รับรายงานการดำเนินกิจการของพรรคผู้ถูกร้อง ผู้ร้องจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง มีหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ด่วนที่สุด ที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๑/ว ๗๑๗ ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๖ แจ้งให้หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและกระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘ วรรคสอง (๕) และแจ้งต่อผู้ร้องภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๖ โดยจัดส่งหนังสือทางไปรษณีย์ตอบรับ แต่ได้รับหนังสือกลับคืนโดยประทับตราที่เจ้าหน้าที่ของว่า คินผู้ฝากต้นทาง ไม่มารับภายในกำหนด ต่อมาผู้ร้องอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง มีหนังสือที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๑/๑๔๓๘๓ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖ สั่งให้หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและกระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘ วรรคสอง (๕) แล้วแจ้งให้ผู้ร้องทราบภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๖ โดยมอบหมายให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร ดำเนินการส่งหนังสือคำสั่งของผู้ร้องให้แก่หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้อง ณ บ้านเลขที่ ๑๐๖/๕๕๐ ถนนร่มเกล้า แขวงคลองสองต้นนุ่น เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๖ แต่ปรากฏว่าไม่พบหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้อง และไม่มีบุคคลอื่นใดซึ่งบรรลุนิติภาวะอยู่ในสถานที่นั้น จึงได้วางหนังสือ

หรือปิดหนังสือไว้ในที่ซึ่งเห็นได้ง่าย โดยมีเจ้าพนักงานตำรวจสถานีตำรวจนครบาลร่มเกล้า กรุงเทพมหานคร ร่วมเป็นพยาน เมื่อครบกำหนดระยะเวลาแล้วผู้ร้องไม่ได้รับรายงานการดำเนินกิจการของพรรคผู้ถูกร้อง ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ แต่อย่างใด

ผู้ร้องพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้จัดส่งรายงานการดำเนินกิจการของพรรคผู้ถูกร้อง ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นการไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง อันเป็นเหตุยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๙๓

คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติในการประชุม ครั้งที่ ๙๙/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๖ เห็นชอบให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อให้มีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง และผู้ร้องขอให้มีคำสั่งให้ผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องในขณะกระทำความผิด จำนวน ๑๘ คน ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคและข้อบังคับพรรคไทยพอเพียง ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๔ จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อครบระยะเวลาการรายงานตามวรรคหนึ่งแล้ว หากพรรคการเมืองใดยังไม่ได้รายงานให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองรายงานภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าพ้นกำหนดระยะเวลาแล้วยังมีได้รายงาน

โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการ เพื่อให้มีการยุบพรรคการเมืองนั้น” มาตรา ๘๒ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุน ต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และส่วนที่ ๕ การใช้จ่ายของพรรคการเมือง และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป และให้นำความในมาตรา ๔๒ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม” และมาตรา ๙๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในกรณีที่พรรคการเมืองใดมีเหตุต้องเลิก ตามข้อบังคับพรรคการเมืองแต่พรรคการเมืองนั้นยังมีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ หรือในกรณีที่พรรคการเมืองใดไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง หรือมาตรา ๘๒ ให้ยุบพรรคการเมืองนั้น” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใด มีเหตุตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ ยุบพรรคการเมืองนั้น” ดังนั้น เมื่อผู้ร้องโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่า ผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง และมาตรา ๘๒ อันเป็นเหตุให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามมาตรา ๙๓ วรรคหนึ่ง และมีมติให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อดำเนินการให้มีการยุบพรรคผู้ถูกร้อง โดยผู้ร้อง ได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อผู้ร้องตามนัย มาตรา ๙๓ วรรคสอง แล้ว กรณีจึงเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๗ (๒๐) ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับคำร้องทั้งสองคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยและให้ผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำร้อง แต่ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแต่อย่างใด

ในระหว่างการศึกษาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ ข้อ ๑ ให้รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลง ยกเว้นหมวด ๒ และได้มีประกาศ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยข้อ ๒

ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลบังคับใช้ต่อเนื่องต่อไป โดยมีได้สะดุดลงจนกว่าจะมีกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิก และข้อ ๔ ให้บรรดาคำร้อง สำนวน อรรถคดี หรือการใดที่ดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่อยู่ระหว่างดำเนินการของศาลก่อนวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ให้ศาลยังคงมีอำนาจดำเนินการพิจารณา และวินิจฉัยต่อไป ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗ มีการประกาศใช้บังคับรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง ได้บัญญัติให้ ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยปัญหาว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้หรือไม่ และตามที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ และวรรคสอง ได้บัญญัติให้การพิจารณาและการทำคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามกฎหมาย ว่าด้วยการนั้น ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎหมายดังกล่าว ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัยที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อวรรคหนึ่งหรือรัฐธรรมนูญนี้ ดังนั้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณา วินิจฉัยคำร้องนี้ต่อไปได้ และเห็นว่า คดีมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้ จึงงดทำการไต่สวน ตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๓๒ วรรคหนึ่ง และมีคำสั่งให้รวมการพิจารณาคำร้องทั้งสองพร้อมทั้งกำหนดประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยรวม ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง มีเหตุยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ เนื่องจากไม่ดำเนินการตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง และมาตรา ๘๒ หรือไม่ ประเด็นที่สอง ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้อง จะจัดแจ้งการจัดตั้ง พรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้ง พรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ หรือไม่ และหัวหน้าพรรคหรือกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่มีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว จะต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง มีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘ หรือไม่

ประเด็นที่หนึ่ง มีเหตุยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ เนื่องจากไม่ดำเนินการตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง และมาตรา ๘๒ หรือไม่

ข้อที่ต้องวินิจฉัยประการแรกมีว่า ผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องได้รับจดแจ้งการจัดตั้งเป็นพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๓ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคม ของทุกปี ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ และแจ้งให้ผู้ร้องทราบภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ก่อนถึงกำหนดเวลาที่จะต้องรายงาน ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง ผู้ร้องได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องจัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคผู้ถูกร้อง ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และแจ้งให้ผู้ร้องทราบภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ผู้ร้องไม่ได้รับรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคผู้ถูกร้อง ผู้ร้องจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องจัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคผู้ถูกร้อง ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ส่งต่อผู้ร้องภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๖ ซึ่งการส่งหนังสือดังกล่าว เป็นการส่งทางไปรษณีย์ แต่ได้รับหนังสือกลับคืนจากบริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด โดยประทับตราว่า ไม่มารับภายในกำหนด ผู้ร้องจึงมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องจัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคผู้ถูกร้อง ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ส่งต่อผู้ร้องภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๖ โดยมอบหมายให้ผู้อำนวยความสะดวก การเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานครดำเนินการส่งหนังสือแจ้งคำสั่งของผู้ร้องให้แก่หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้อง ณ สำนักงานใหญ่ของพรรคผู้ถูกร้อง แต่ไม่พบหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องและไม่มีบุคคลอื่นใดซึ่งบรรลุนิติภาวะ อยู่ในสถานทีนั้น จึงได้วางหนังสือหรือปิดหนังสือไว้ในที่ซึ่งเห็นได้ง่ายโดยมีเจ้าพนักงานตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลร่มเกล้า กรุงเทพมหานคร ร่วมเป็นพยาน ถือได้ว่าผู้ถูกร้องได้รับหนังสือแจ้งของผู้ร้อง โดยชอบด้วยกฎหมายแล้วเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาตามที่ผู้ร้องกำหนด ผู้ร้องไม่ได้รับรายงานการดำเนินงาน กิจการของพรรคผู้ถูกร้องแต่อย่างใด จึงเป็นกรณีที่ผู้ถูกร้องไม่จัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคผู้ถูกร้อง

ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ และเมื่อผู้ร้องสั่งให้รายงานภายในระยะเวลาที่กำหนด ผู้ถูกร้องก็มิได้รายงาน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร กรณีจึงมีเหตุที่ศาลรัฐธรรมนูญจะสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง

ข้อที่ต้องวินิจฉัยประการที่สองมีว่า ผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนตามโครงการและแผนงาน จากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๑ และได้เบิกจ่ายเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนา พรรคการเมืองไปแล้ว ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้อง ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ แต่ปรากฏว่ารายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีเอกสารหลักฐานยังไม่ครบถ้วนและยังขาดการจัดส่งเอกสารหลักฐาน ในแผนงานและโครงการเป็นจำนวนมาก และจากการตรวจสอบข้อเท็จจริงของผู้ร้องก็ปรากฏว่า รายงานการใช้จ่ายเงินดังกล่าวไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง ผู้ร้องจึงมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจง และจัดส่งเอกสารเพิ่มเติมหรือส่งเงินคืนภายในระยะเวลาที่กำหนดทั้งที่ส่งทางไปรษณีย์และให้เจ้าหน้าที่ ของผู้ร้องส่ง ณ ที่อยู่ของผู้ถูกร้องแล้ว แต่ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ชี้แจงหรือจัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบ การใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เพิ่มเติมหรือส่งเงินคืนให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่อย่างใด จึงเป็นกรณีที่ผู้ถูกร้องไม่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองให้ถูกต้องตามความเป็นจริง กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๘๒

ประเด็นที่สอง ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้อง จะจัดแจ้งการจัดตั้ง พรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้ง พรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ หรือไม่

และหัวหน้าพรรคหรือกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่มีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว จะต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘ หรือไม่

ข้อที่ต้องวินิจฉัยประการแรกมีว่า ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้อง จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ บัญญัติว่า “ในกรณีที่พรรคการเมืองต้องยุบเพราะเหตุอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนมาตรา ๔๒ วรรคสอง หรือมาตรา ๘๒ หรือต้องยุบตามมาตรา ๙๔ ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบไป จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปี นับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นต้องยุบไป” นั้น เป็นบทบัญญัติว่าด้วยผลของการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งมีได้ให้อำนาจแก่ศาลรัฐธรรมนูญที่จะสั่งเป็นอย่างอื่น เมื่อมีเหตุให้พรรคผู้ถูกร้องต้องยุบไปด้วยเหตุที่ฝ่าฝืนมาตรา ๔๒ วรรคสอง และมาตรา ๘๒ แล้ว ศาลรัฐธรรมนูญต้องสั่งให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้อง ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคและข้อบังคับพรรคไทยพอเพียง ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๔ จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ทั้งนี้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นต้องยุบไป

ข้อที่ต้องวินิจฉัยประการที่สองมีว่า หัวหน้าพรรคหรือกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องที่มีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยปละละเลย หรือทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว จะต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง

ให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘ บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองใดเพราะเหตุอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนมาตรา ๘๒ หรือเหตุตามมาตรา ๙๔ และปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ใดมีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยให้พลละเลย หรือทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น มีกำหนดเวลาห้าปี นับแต่วันที่มีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง” ด้วยเหตุที่พรรคผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้เป็นไปตามมาตรา ๘๒ โดยการรายงานการใช้จ่ายเงินจะต้องกระทำโดยหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรค ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจการของพรรค เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย นโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง และมติของที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน และต้องส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในพรรคการเมือง” เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า พรรคผู้ถูกร้องมิได้รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ให้ถูกต้องตามหน้าที่อันเป็นการปล่อยให้พลละเลยและงดเว้นการกระทำตามที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง โดยมีข้อเท็จจริงและพฤติการณ์แห่งคดีดังกล่าวข้างต้น ถือได้ว่าเป็นกรณีที่มีเหตุและพยานหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องมีส่วนร่วม รู้เห็น หรือปล่อยให้พลละเลย หรือทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำเกี่ยวกับการรายงานดังกล่าว จึงมีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้อง ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคและข้อบังคับพรรคไทยพอเพียง ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๔ มีกำหนดเวลาห้าปี นับแต่วันที่มีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้อง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคไทยพอเพียง ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง และมาตรา ๘๒ และให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้องตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคและข้อบังคับพรรคไทยพอเพียง ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๔ จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ และเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารของพรรคผู้ถูกร้องตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมืองดังกล่าวข้างต้นมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘

นายบุรีรักษ์ มาประณีต

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

นายจรัญ ภักดีธนากุล

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายเฉลิมพล เอกอรุณ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายซัช ชลวร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายบุญส่ง กุลบุปผา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ